

Heishi-kralen gemaakt van de huizen van reuzenlandslakken

Platte, schijfvormige kralen worden vaak *heishi*-kralen genoemd. De naam *heishi* is afkomstig van de Pueblo-indianen uit Nieuw-Mexico in het zuiden van de Verenigde Staten van Amerika. In hun taal betekent het schelp.

Een nieuw, nooit gedragen snoer van huisjes van landslakken.

Dit snoer, gemaakt in West-Afrika, vermoedelijk in Togo, heeft schijfjes met een diameter van ca. 23 mm waardoor duidelijk te zien is dat door de bolling van het slakkenhuis de schijfjes niet plat zijn.
(Lengte snoer 54 cm, Coll. Justus Houthuesen)

Een veelvuldig gedragen snoer afkomstig van de Mbole, een in de Democratische Republiek Congo levende bevolkingsgroep. Het snoer bestaat uit vier strengen van schijfjes met aan het eind enkele glaskralen.

(Lengte snoer 51 cm, Ø 5 mm.)

Coll. Justus Houthuesen)

De benaming heishi, ook wel geschreven als hishi, is overgenomen door kralenliefhebbers en abusievelijk in zwang geraakt voor alle platte, dunne schijfvormige kralen, ongeacht het materiaal. Het bekendst zijn de Afrikaanse snoeren die bestaan uit ontelbare schijfjes vinyl en schijfjes gemaakt van struisvogelei. Ook kokosnoot is een geliefd materiaal voor het maken van schijfjes.

De techniek

Peter Francis jr., een Amerikaanse expert op het gebied van kralen, geeft in zijn *Dictionary of Beads* aan dat het woord heishi feitelijk alleen gebruikt mag worden voor de kralen van 'shells' (dus

slakkenhuisjes en schelpen) die door de Pueblo-indianen gemaakt zijn. Dat de term ook gebruikt wordt voor andere schijfvormige kralen komt omdat de techniek waarmee die kralen gemaakt zijn vaak hetzelfde is als de techniek die de indianen toepasten.

Allereerst moeten er stukjes schelp van de gewenste afmeting uit de slakkenhuisjes gebroken worden. Vervolgens moeten er (met een handboor, nemen we aan) gaatjes geboord worden en tenslotte worden de tot een snoer geregen stukjes gezamenlijk rond geslepen. Een tijdrovende techniek. Met het Mbole-halssnoer (ruim 1500 schijfjes) moet men dus vele weken bezig zijn geweest!

Het proces is volgens Francis meer dan 20.000 jaar oud.

Landslak

Voor het maken van schelpenoeren gebruikt men doorgaans mariene slakken. Het bijzondere van de hier afgebeelde snoeren is dat in dit geval de huisjes van een landslak gebruikt zijn. In Midden- en Oost-Afrika leeft namelijk een landslak waarvan het slakkenhuis zich zeer goed leent om schijfjes uit te halen. Het is de Afrikaanse reuzenslak, ook wel Grote Agaatslak genoemd, *Achatina fulica*, de grootste landslak op aarde met huizen tot ruim 15 cm lang.

justushouthuesen@gmail.com

Literatuur

Francis, P. jr. (1989). *The Bead Dictionary*. Rome: Lapis Route Books